

Αύτη η πίστις των Αποστόλων, Αύτη η πίστις των Πατέρων, Αύτη η πίστις των Ορθοδόξων, Αύτη η πίστις την Οικουμένην εστήριξε (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, Φοιτητής Θεολογίας ΑΠΘ)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)



Την πρώτη Κυριακή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής η Αγία μας Εκκλησία πανηγυρίζει το θρίαμβο της Ορθοδοξίας, της ορθής πίστεως, η οποία καταπάτησε όλες της αιρέσεις και στερεώθηκε για πάντα. Γι' αυτό η Κυριακή αυτή καλείται Κυριακή της Ορθοδοξίας[2].

Η λέξη Ορθοδοξία δεν αναφέρεται ούτε σε κάποιο σύστημα, ούτε σε λαϊκή παράδοση και τέχνη. Ορθοδοξία είναι η ορθή δόξα, η ορθή πίστη για τον Θεό, είναι η Εκκλησία, η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία. Είναι το σώμα του Κυρίου μας. Ο ορισμός της Εκκλησίας μας δίδεται από τον ίδιο τον Δομήτορά Της Κύριο, με το αψευδέστατο στόμα Του, τον ουρανοβάμονα θείο Παύλο, ο οποίος στην προς Εφεσίους επιστολή του μας αποκαλύπτει ότι «...αὐτὸν (τόν Χριστόν)

ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου»[3]. Να τονισθεῖ ὅτι ἐκτός της Εκκλησίας δεν ὑπάρχει Ορθοδοξία.



Γι' αὐτό και οἱ Πατέρες τῆς Εκκλησίας τονίζουν πως πίστη, παράδοση, λατρεία και θεραπεία εἶναι ἀρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους. Ἐχουν τέτοια ἐνότητα, ὥστε εἶναι ἀδύνατο να ζήσει κανεὶς ορθόδοξα, ἀν ἀποδεσμευθεῖ ἀπὸ μία ἀπὸ αὐτές τις πραγματικότητες. Μόνο μέσα σε αὐτά τα πλαίσια μπορούμε να κάνουμε συζήτηση περὶ Ορθοδοξίας[4].

Γιατί, ὁμως, λέγεται Κυριακή τῆς Ορθοδοξίας; Ο λόγος εἶναι διότι πανηγυρικῶς εορτάζουμε τὴν ἀναστήλωση τῶν ἁγίων και ἱερῶν εικόνων και τὸν θρίαμβο τῆς Ορθοδόξου Πίστεως κατὰ τῆς φοβερῆς αἵρέσεως τῶν Εἰκονομάχων. Ἡ Κυριακή τῆς Ορθοδοξίας εἶναι ἡ εορτὴ τῶν νικῶν τῆς Ορθοδόξου Εκκλησίας στο παρελθόν. Αὐτές οἱ νίκες τοῦ παρελθόντος εἶναι τὸ ἠθικὸ κεφάλαιο τῆς Ορθοδόξου Εκκλησίας, ὁ Σταυρὸς τῆς και ἡ τροφή τῆς, σύμφωνα με τὸν Ἅγιο Νικόλαο ἐπίσκοπο Ἀχρίδος[5].

Ἀξίζει να ἀναφέρω μερικά ἱστορικά στοιχεία περὶ τῆς αἵρέσεως αὐτῆς. Ο ὅρος Εἰκονομαχία ἀναφέρεται στην διαμάχη που ξέσπασε στη Βυζαντινὴ Αυτοκρατορία κατὰ τὸν 8ο αἰῶνα με τὴν λατρεία τῶν χριστιανικῶν εικόνων. Ἡ Εἰκονομαχία

διηρέθηκε σε 2 φάσεις και διήρκησε από το 726 – 842 μ.Χ. Η αίρεση αυτή διήρесе τους κατοίκους της Αυτοκρατορίας σε Εικονομάχους (αλλιώς Εικονοκλάστες) και Εικονολάτρες (αλλιώς Εικονόφιλους). Το 726 ο Αυτοκράτορας Λέοντας Γ΄ εξέδωσε διάταγμα, με το οποίο αποδοκιμαζόταν η προσκύνηση των εικόνων ως ψευδολατρεία. Αυτό το διάταγμα ίσχυε και στους επόμενους Αυτοκράτορες. Ο διάδοχος του Λέοντα και υιός του Κωνσταντίνος ο Ε΄ εξαπέλυσε διωγμό κατά των εικόνων και των μοναχών. Το 754 συγκάλεσε την σύνοδο της Ιέρειας, κατά την οποία καταδικάσθηκαν οι θρησκευτικές απεικονίσεις. Τα προβλήματα και οι δυσκολίες ηυξήθησαν στο έπακρο. Μοναχοί και μοναχές υποχρεώθηκαν να παντρευθούν, αρκετές Μονές κρατικοποιήθηκαν. Ο Άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης έγραφε χαρακτηριστικά πως «σχεδόν όλοι ο μοναχοί και οι ηγούμενοι μέσα στο Βυζάντιο» έπαψαν να είναι φορείς των εικονολατρικών πεποιθήσεων[6].

Το 787 μ.Χ. κατόπιν αιτήσεως του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ταρασίου (τιμάται 25 Φεβρουαρίου), ο Αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Στ΄ και η μητέρα του Αυτοκράτειρα Ειρήνη η Αθηναία συγκάλεσαν την Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδο στη Νίκαια της Βιθυνίας. Η Σύνοδος αποφάσισε την αναστήλωση των ιερών εικόνων καταδικάζοντας την αίρεση της Εικονομαχίας και την ιδέα της σχηματοποίησης της αόρατης και άυλης Τριάδος.

Η Εικονομαχία έλαβε τέλος όταν ο αυτοκράτορας Θεόφιλος απεβίωσε το 842 και τον διαδέχθηκε ο ανήλικος υιός του Μιχαήλ Γ΄. Λόγω της ηλικίας του, την εξουσία ανέλαβε η μητέρα του βασίλισσα Θεοδώρα (τιμάται 11 Φεβρουαρίου). Έτσι, η Θεοδώρα όρισε τρεις συνεπιτρόπους της αρχής και έπραξαν τα δέοντα, ώστε να παύσουν με την χάρη του Θεού την ισχύ της αιρέσεως αυτής. Η πρώτη των ενέργειες ήταν η απομάκρυνση και καθαίρεση του Εικονομάχου Πατριάρχη Ιωάννη Γραμματικού, ο οποίος ήταν αυτός που εκπροσωπούσε τους εικονομάχους στις δογματικές αντιπαραθέσεις του με τους εικονόφιλους[7].

(συνεχίζεται)

[1] (τίτλος) Συνοδικό Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου

[2] Λόγος εις την Α΄ Κυριακή των Νηστειών του Αγίου Λουκά Αρχιεπισκόπου Κριμαίας

[3] Έφ. 1, 17-23

[4] Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου Βλάχου, Εκκλησία και εκκλησιαστικό φρόνημα, εκδ. Ιεράς Μονής Γενεθλίου Θεοτόκου 1990, σελ. 81

[5] Λόγος εις την Κυριακή της Ορθοδοξίας, Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς

[6] Επιστολαί, Β΄ 11, 20, 89, 123. PG 99, σελ. 1146, 1177, 1337, 1564

[7] Συνεχισταί Θεοφάνους 96 : «το προς τους αντιρρητικούς λόγους κεκτημένον δραστήριον». Ανωνύμου, Βίος Λέοντος Αρμενίου 1028